

[Duborg.]

det er nødvendigt at gøre det høje Ting opmærksom paa, at Gennemsnitsprisen for Sukker for Femaaret 1909—14 netop var 38 Ø. Det tørde vel ikke være et urimeligt Krav som Middelpris at sætte en Pris, som er ganske paa samme Højde som Middelprisen i Aarene før Krigen. Det forekommer mig derfor, at denne Indvending mod Venstres Forslag savner ethvert reelt Grundlag. Hertil kommer, at vi den Gang havde en fuld Krone, medens Kronen nu er paa ca. 70. Dette er der overhovedet ikke taget Hensyn til, saa Venstres Pris ligger for saa vidt væsentlig under den Pris, der var paa Sukker i Tiden før Krigen.

Jeg savner desværre fra den højtærede Minister Svar paa, om der overhovedet er tænkt paa eller vil blive tænkt paa, at de Priser, der er angivet i Lovforslaget, vil kunne paavirkes af en fallende Valuta. Eller er det den højtærede Ministers Standpunkt, at uden Hensyn til, om Kronen maatte falde betydeligt, staar de 36 Ø. fremdeles som den ubetingede Maksimalpris? Hvis dette er Tilfældet, mener jeg, man maa være berettiget til at sige, at saa er det i Virkeligheden en uforsvarlig Risiko at byde Avlerne at gaa ind paa, og det vil ogsaa være en Risiko af en saadan Art, at nye Avlere, som vi jo netop tilstræber at faa, neppe vilde kunne gaa ind derpaa.

Det er fra flere Sider blevet fremhævet, at det var ganske ubegrundet, naar jeg gjorde gældende, at dette Forslag overførte De danske Sukkerfabrikker til Statsdrift. Der er imidlertid det særlige Forhold ved disse Bemærkninger imod min Udtalelse, at de i og for sig alle erkender, at for det paagældende Aar er det at betragte som Statsdrift. Man kan jo heller ikke godt komme Statsdriften nærmere, end at Staten overtager hele den økonomiske Risiko ved bestemte givne Vilkaar for Produktionen. Derom er vi sikkert alle enige, at for selve det paagældende Tidsrum er det at regne, økonomisk set, for Statsdrift, der her indføres, og saa er det, jeg mener, at ved en Betragtning af de Forhold, der ligger for Sukkerhandelen, maa vi være forberedte paa, at denne Ordning, hvis den vedtages i Rigsdagen, ikke er og ikke vil blive en Ordning for et Aar. Den kan blive ændret, men det er en Ordning, som vi maa regne med bliver om ikke varig, saa dog meget langvarig.

Derfor indledes der her en Ændring i Produktionsformen over til Statsdrift, som i sine Konsekvenser, hvad man er tilbøjelig til at glemme ved Behandlingen af

et Lovforslag af den Art, fører — ved Tidernes Ugunst og tilfældige Omstændigheder — en stor Produktion, en Produktion, der har vist enestaaende Fremgang under den private Drift, over i Statsdrift.

Det er dette, jeg har udtalt min Forbavelse over, at de to saakaldte ikke-socialistiske Partier, Radikale og Konservative, kan støtte. Netop for disse Partier er den ingen som helst Grund til at støtte en saadan Bevægelse, da det er lige saa let paa Grundlag af den bestaaende Lovgivning at foretage en Ændring, der kan give Sukkerdyrkingen samme Mulighed for at bestaa, som dette Lovforslag kan give den.

Jeg skal derfor paa ny henstille til det høje Ting ikke uden videre at afvise Venstres Forslag som Forhandlingsgrundlag. Jeg nærer ingen Tvivl om, at Venstre vil vise stor Imødekommen ved en Forhandling, hvis man vil godkende selve Grundprincippet, at Sukkerfabrikkerne skal blive ved at være, hvad de hidtil med Held har været, et privat Foretagende, et Foretagende, der drives for de paagældendes egen Regning og Risiko.

Formanden: Det ærede Medlem Hr. Clausager har Ordet for en kort Bemærkning.

Clausager: Jeg vil gerne sige til Handelsministeren, at jeg er ingenlunde af den Tro, at man kan tvinge Fabrikkerne til at give en Pris for Roerne, som Dyrkerne kan være tjent med. Det er jeg klar over, at det kan man ikke, dertil ligger Verdensprisen for Sukker for langt nede. Men man kan ganske sikkert stille Fabrikkerne saaledes, at de kommer til at give Dyrkerne noget mere af den samlede Beskyttelse, som de tre Parter, Staten, Fabrikkerne og Dyrkerne, har i Øjeblikket ifølge den danske Toldlovgivning. Man kan sikkert tvinge Fabrikkerne til at give Dyrkerne noget mere end den Sjettedel eller Femtedel, som de ifølge Beregningerne hidtil har faaet, og saa er det sandt nok, at Staten giver Afkald paa noget af sin Part til Dyrkerne under en Lavkonjunktur. Den højtærede Minister kalder det Tilskud; ja vel, men saa er det Fradrag under en Højkonjunktur, det kan man ikke komme udenom.

Naar Ministeren ønsker at slaa det fast derhen, at saa er Venstres Forslag faktisk i Øjeblikket en Forhøjelse af Tolden, maa jeg saa stille Ministeren et Spørgsmaal: Er det saa ikke mærkværdigt, at vi ikke har de Konservative, men at de andre